

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 65
van **JAN BERTELS**
datum: 15 november 2018

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Zorgvormen - Toekomst dagverzorgingscentra

In een artikel in Het Nieuwsblad van zaterdag 3 november 2018 werd gesteld dat er twee dagverzorgingscentra in de regio Dender moesten worden gesloten omwille van de lage bezetting. In één adem werd de toekomst van de dagverzorgingscentra als organisatie mee in vraag gesteld daar uit cijfers zou blijken dat de vraag afneemt en er vooral interesse is in thuisverzorging via serviceflats of via nieuwe zorgconcepten.

1. Hoe evolueert de bezettingsgraad van de dagverzorgingscentra in Vlaanderen? Graag de cijfers per provincie per jaar, voor de laatste vijf jaar, en indien mogelijk eveneens opgesplitst per type (deel)forfait.
2. Ontvangt het Agentschap Zorg en Gezondheid nog aanvragen voor de creatie van bijkomende DVC-capaciteit? Graag een overzicht per jaar van het aantal aanvragen voor capaciteit.
3. Is de minister de mening toegedaan dat nieuwe zorgvormen dezelfde kwaliteit van zorg kunnen bieden als de huidige dagverzorgingscentra? Zijn er hierrond conclusies te trekken inzake eerdere zorgproeftuinen of voorbeelden uit het buitenland? Graag wat duiding.
4. Hoe staat de minister tegenover het argument dat de dagverzorgingscentra geen toekomst (meer) hebben? Graag wat duiding.

ANTWOORD

op vraag nr. 65 van 15 november 2018

van **JAN BERTELS**

1. De dagverzorgingscentra die in aanmerking komen voor werkmiddelen moeten volgens de regelgeving jaarlijks hun bezettingsgegevens vóór 1 april bij het Agentschap Zorg en Gezondheid indienen.

De gegevens van het werkingsjaar 2018 voor de dagverzorgingscentra moeten pas ingestuurd worden tegen 1 april 2019 en kunnen dus niet meegedeeld worden.

In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de bezettingscijfers van de dagverzorgingscentra niet-conform artikel 51 van bijlage IX tijdens de werkingsjaren 2013 tot en met 2017. Zoals gevraagd, worden de bezettingscijfers per provincie weergegeven.

Tabel 1: Bezettingscijfers dagverzorgingscentra niet-conform opgesplitst per provincie voor de werkingsjaren 2013 t.e.m. 2017.

Gemiddelde bezetting per dag	2013	2014	2015	2016	2017
Antwerpen	11,02	11,20	10,98	11,28	10,23
BHG	11,81	13,87	16,39	8,98	13,25
Limburg	11,16	12,72	12,86	11,67	11,98
O-VI	14,95	15,28	14,44	14,14	13,46
VI-Brabant	10,56	10,01	10,11	10,55	9,89
W-VL	21,63	20,55	20,18	21,23	19,51
TOTAAL	14,93	14,77	14,57	14,60	13,87

Voor een dagverzorgingscentrum niet-conform artikel 51 van bijlage IX is de gemiddelde jaarbezettingsgraad het totale aantal gefactureerde aanwezigheidsdagen per kalenderjaar, gedeeld door 250.

In 2017 verbleven in een dagverzorgingscentrum niet-conform artikel 51 van bijlage IX in Vlaanderen (incl. Brussel) gemiddeld 13,87 gebruikers per dag. De totale gemiddelde bezettingsgraad van het werkingsjaar 2017 (13,87) is in beperkte mate gedaald ten opzichte van de gemiddelde bezettingsgraad voor de voorgaande werkingsjaren 2013 tot 2016.

Op basis van deze cijfers is er echter geen uitspraak mogelijk aangaande een mogelijke structurele daling van de bezettingscijfers voor de dagverzorgingscentra niet-conform artikel 51 van bijlage IX in Vlaanderen (incl. Brussel).

In tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de bezettingscijfers van de dagverzorgingscentra conform artikel 51 van bijlage IX tijdens de werkingsjaren 2016 en 2017. Kleinschaligheid is voor dit type van dagverzorgingscentra een uitdrukkelijke doelstelling.

Tabel 2: Bezettingscijfers dagverzorgingscentra conform artikel 51 opgesplitst per provincie voor de werkingsjaren 2016 en 2017.

Gemiddelde bezetting in uren	2016	2017
Antwerpen	4,45	3,16
BHG	nvt	0,87
Limburg	2,10	3,68
O-VI	3,57	4,16
VI-Brabant	nvt	3,69
W-VL	nvt	5,42
TOTAAL	3,23	3,73

Voor een dagverzorgingscentrum conform artikel 51 van bijlage IX is de gemiddelde jaarbezettingsgraad het totale aantal gefactureerde aanwezigheidsuren per kalenderjaar, gedeeld door 1.500.

De bezettingscijfers voor de werkingsjaren 2013, 2014 en 2015 zijn door de dagverzorgingscentra conform artikel 51 van de bijlage IX bij het stambesluit ingediend via een papieren formulier. De gegevens van deze werkingsjaren zijn manueel verwerkt per individueel dossier waardoor het niet mogelijk is om globale rapporten te genereren. Om deze reden kunnen de gevraagde overzichten voor de werkingsjaren 2013, 2014 en 2015 niet gegeven worden.

In het kader van de werkingsmiddelen 2016, zijn er geen dossiers ingediend voor Brussel Hoofdstedelijk Gewest, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen.

In 2017 zijn in een dagverzorgingscentrum conform artikel 51 van bijlage IX in Vlaanderen gemiddeld 3,73 aanwezigheidsuren per dag geregistreerd. De totale gemiddelde bezettingsgraad voor het werkingsjaar 2017 (3,73) is iets gestegen ten opzichte van de gemiddelde bezettingsgraad voor het werkingsjaar 2016 (3,23).

Op basis van deze beperkte cijfers is er geen uitspraak mogelijk aangaande een evolutie van de bezettingscijfers voor de dagverzorgingscentra conform artikel 51 van bijlage IX in Vlaanderen (incl. Brussel).

2. Het maximaal aantal gebruikers per dag wordt bepaald door de oppervlakte van de voor de gebruikers toegankelijke ruimten. Volgens artikel 46 van de bijlage IX moeten in een dagverzorgingscentrum alle voor de gebruikers toegankelijke ruimten samen, met uitzondering van de sanitaire ruimten en de gangen, ten minste 5 m² per opgenomen gebruiker bedragen.

De oppervlakte van de voor de gebruikers toegankelijke ruimten wordt bij Zorg en Gezondheid niet per voorziening geregistreerd.

Enkel de dagverzorgingscentra niet-conform art. 51 van bijlage IX bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers komen volgens de regelgeving in aanmerking voor een bijzondere erkenning voor de opvang en financiering van zorgbehoevende ouderen.

Zoals vermeld in artikel 2, 2° van het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de procedure voor de bijzondere erkenning van een centrum voor dagverzorging,

laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2007, kan een erkenning pas verleend worden als het aantal verblijfseenheden van het centrum past in de door de minister vastgelegde planning.

Wat het bekomen van bijkomende verblijfseenheden in het kader van de bijzondere erkenning als centrum voor dagverzorging betreft, verwijs ik ook naar het ministerieel besluit van 19 april 2018 houdende de planning van verblijfseenheden in het kader van de bijzondere erkenning als centrum voor dagverzorging voor zorgafhankelijke ouderen voor de dagverzorgingscentra niet-conform artikel 51 van bijlage IX bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers.

In artikel 2 van dit besluit wordt de werkwijze voor het toekennen van verblijfseenheden toegelicht.

Dagverzorgingscentra niet-conform artikel 51 kunnen bij een eerste erkenning voor maximaal vijf verblijfseenheden een bijzondere erkenning krijgen. Voor dagverzorgingscentra in het Brussels Gewest met minder dan zeven verblijfseenheden wordt dit maximum opgetrokken tot zeven.

Dit telkens onder voorbehoud van de beschikbare begrotingskredieten.

Een uitbreiding van de reeds verleende verblijfseenheden bijzondere erkenning is enkel mogelijk als het dagverzorgingscentrum aan de bezettingsvereisten voldoet die bepaald worden bij een periodieke verdeling.

Bij de verdeling van 2018 konden, afhankelijk van de gerealiseerde gemiddelde jaarbezetting van gebruikers met een F-profiel, 74 verblijfseenheden verdeeld worden.

3. Zorg Proeftuinen Vlaanderen is een instrument om zorginnovaties vorm te geven en sneller op de markt te krijgen. De doelstelling is economisch én maatschappelijk. Men experimenteert er met innovatieve producten, -diensten en -processen om het zorgsysteem betaalbaar te houden en hoogstaande kwaliteit te kunnen blijven garanderen. De innovaties die er worden ontwikkeld en gevalideerd, zijn afgestemd op de eindgebruiker en passen in de zorgketen van de toekomst. Men kan er van uit gaan dat positief gewaardeerde zorgproeftuinen een passend zorg- en ondersteunings-aanbod aanreiken, dat beantwoordt aan vastgestelde noden van mensen met een zorg- en ondersteuningsvraag. Er kan echter geen uitspraak gedaan worden of nieuwe zorgvormen dezelfde kwaliteit van zorg bieden als de huidige dagverzorgingscentra omdat er hiertoe geen objectieve vergelijking heeft plaats gehad. We kunnen hoe dan ook hierrond geen conclusies trekken.
4. De Vlaamse Regering gaf op vrijdag 13 juli haar tweede principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet over woonzorg. Het bestaande woonzorgdecreet was na bijna 10 jaar aan een actualisering toe.

De centra voor dagverzorging - zoals de dagverzorgingscentra in het voorontwerp thans worden benoemd - bieden met het oog op respijtzorg in een aangepaste infrastructuur, gedurende de dag, zorg en ondersteuning aan aan personen met een zorg- en ondersteuningsvraag. De centra voor dagverzorging nemen in dit ontwerp van decreet zoals voorheen een belangrijk plaats in.

Voor het belang van de dagverzorgingscentra verwijs ik ook naar de hoge gemiddelde bezettingsgraad van de dagverzorgingscentrum niet-conform artikel 51 van bijlage IX, zoals vermeld als antwoord op uw vraag 1.

Centra voor dagverzorging moeten er mee voor zorgen dat mensen langer in hun natuurlijk thuismilieu kunnen wonen. Net zoals in het woonzorgdecreet van 2009, blijven ook in het voorontwerp van decreet de centra voor dagverzorging en de centra voor dagopvang, uitgebaat door een dienst voor gezinszorg, op dezelfde leest geschoeid: collectieve zorg tijdens de dag, begeleiding bij ADL-functies, dagbesteding, enz.. De belangrijkste verschillen zitten in de doelgroep en de omkadering. Het centrum voor dagverzorging richt zich op gebruikers met een intensievere zorg en ondersteuningsvraag. Een multidisciplinair team, met o.a. verpleegkundige en paramedische medewerkers, moet de gespecialiseerde zorg op maat organiseren.

In het ontwerp van decreet worden de dagverzorgingscentra terug gerangschikt onder de noemer van de thuiszorgvoorzieningen.

Meer dan in het Woonzorgdecreet 2009 zal specifiek rond het netwerk van de persoon gewerkt worden. Hieronder valt het stimuleren van de sociale contacten van de gebruiker en het behouden en versterken van het sociaal netwerk en het ondersteunen van de mantelzorger. Ook het betrekken van de buurt bij de werking krijgt een meer prominente plaats in de opdrachten van de centra voor dagverzorging of centra voor dagopvang.